

7.131

WPań

686.

Inż. Czerwiński Jan
Biała Podlaska

6.

Oplata pocztowa ulszczona ryczałtem.

Zamek

WIADOMOSCI

ZWIĄZKU POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH I ZWIĄZKU POLSKICH CZASOPISM TECHNICZNYCH I ZAWODOWYCH

ROK VI

WARSZAWA, 9 września 1930 R.

Nr. 35—36

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE:

Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie.
 Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie.
 Związek Polskich Inżyn. Kolejowych Krakowskie Tow. Techniczne.
 Stow. Elektrotechników Polskich.
 Polskie Stow. Inżyn. i Techn. województwa Śląskiego.
 Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Górniczych i Hutniczych.
 Stow. Techników w Sosnowcu.
 Stow. Techników Polskich w Wilnie.
 Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu.
 Stowarz. Techników w Poznaniu.
 Stowarzyszenie Techników województwa Lubelskiego.
 Stowarzyszenie Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej.
 Wołyńskie Stowarzyszen. Techników w Łucku.

Związek Inżynierów Drogowych.
 Stowarzyszenie Polsk. Inż. Przem. Naftowego w Boryslawiu.
 Sekcja Techniczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej.
 Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy.
 Związek Techników Polskich w Częstochowie.
 Stow. Techników Polskich w Toruniu.
 Kujawskie Stowarzyszenie Techników we Włocławku.
 Koło Techników w Ostrowcu.
 Koło Techn. w Starachowicach.
 Stow. Techników w Grudziądzu.
 Stowarzyszenie Techników województwa Kieleckiego.
 Stowarzyszenie Inżynierów Polaków w Ameryce.
 Stowarzyszenie Techn. Okręgu Skarżysko Kamienna.

TREŚĆ:

Polityka terenowa miast. — Inż. K. Biernacki. A—149
 Protokół XI Zjazdu Delegatów A—150

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5.
 Konto czekowe P. K. O. 5878.

OGŁOSZENIA: 1/4 str. 140 zł., 1/2 str. 85 zł., 3/4 str. 55 zł., 1/8 str. 30 zł., 1/16 str. 18 zł.

Prenumerata za kwartał 1 zł. Cena Nr. 35—36 — 50 gr.

Członkowie Zrzeszonych Stowarzyszeń wpłacają ulgową prenumeratę przez swe Stowarzyszenia.

Za prenumeratę dodatku Kroniki Technicznej 4 zł. kwartalnie.
 Cena pojedynczego numeru 1.— zł.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

w Warszawie

KONTO — P. K. O. Nr. 128.

KOMUNIKAT KOMISJI GOSPODARCZEJ

Prezydjum Komisji Gospodarczej przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie podaje do wiadomości P.P. Członków Stowarzyszenia, że od dnia 15 b. m. kierownictwo bufetu klubowego przeszło w ręce nowego doświadczonego restauratora. W godzinach od 13 i $\frac{1}{2}$ do 17 wydawane są nadal smaczne i zdrowe obiady w cenie zł. 2.50 lub też na porcje. Ponieważ utrzymanie jakości obiadów zależy w dużym stopniu od frekwencji stołowników, wskazanem więc jest jaknajwiększe poparcie ze strony Członków Stowarzyszenia i wprowadzonych przez nich gości.

DZIAŁ INFORMACYJNY

POSZUKUJĄ PRACY:

- 85—Tłumaczeń z angielskiego poszukuje współpracownik jednego z poważnych miesięczników technicznych.
- 87—INŻYNIER-METALURG z długoletnią praktyką na odpowiedzialnych samodzielnym stanowiskach poszukuje odpowiedniego stanowiska w hutach lub przemyśle żelaznym.
- 89—INŻYNIER-MECHANIK z kilkuletnią praktyką ruchową i warsztatową w dużych zakładach przemysłowych, ze znajomością górnictwa, obeznany z kierownictwem powyższych działów, były asystent Politechniki Lwowskiej, energiczny i sumienny, władający biegle językiem niemieckim, lat 32, poszukuje odpowiedniego stanowiska.

KLASYFIKACJA DZIESIĘTNA

OPIS SYSTEMU I SKRÓCONE TABLICE

Do nabycia w Kancelarji Stow. Techników Polskich
w Warszawie.

Polska Bibliografia Techniczna.

- P** 1930. 676
B Przegł. Techn. Nr. 9.
T FILASIEWICZ KLAUDJUSZ.
 Lwów. Ulepszenia powojenne w wy-
 robie miazgi drzewnej. 2400 sł. + 12
 rys.
- P** 1930. 669.114
B Przegł. Techn. Nr. 9.
T DUBOWICKI M. inż. metalurg.
 Rola krzemu w stalach specjalnych.
 1200 sł. + 4 tab.
- P** 1927. 062+92 (Gen. W. Crozier)
T 65.011:355.73(73)
 Przegł. Org. Nr. 11.
 Nadzwyczajne posiedzenie członków
 Instytutu Naukowej Organizacji w
 Warszawie dn. 28.X.1927 r.). 4500 sł.
- P** 1927. 651.4
B Przegł. Org. Nr. 11.
T DRZEWIECKI P. inż. Doniosłość
 postępu w biurowości. 2000 sł.
- P** 1927. 35+651.2
B Przegł. Org. Nr. 11.
T TWARDO STANISŁAW gł. insp.
 Min. Spr. Wew. Urzędy administra-
 cji a urządzenia biurowe. 1000 sł.
- P** 1927. 658
T BIEGIELEISEN BRONISŁAW dr.
 inż. Organizacja pracy w handlu. 1000
 słów.
- P** 1927. 651
B Przegł. Org. Nr. 11.
T JABŁOWSKI KAZIMIERZ. O no-
 woczesnem biurze. 1500.
- P** 1927. 651.
B Przegł. Org. Nr. 11.
T MOCZULSKI ROMAN. Biuro i je-
 go organizacja. 1500 sł.
- P** 1927. 651.5
B Przegł. Org. Nr. 11.
T JABŁOWSKI KAZIMIERZ. Orga-
 nizacja registratury i archiwum. 2800
 sł. + 5 rys.
- P** 1927. 651
B Przegł. Org. Nr. 11.
T MOCZULSKI ROMAN. Wskazów-
 ki do badania organizacji biura w ce-
 lach reorganizacji. 900 sł.
- P** 1927. 92 (Inż. W. Jechalski)
B Przegł. Org. Nr. 12.
T Ś. p. WŁADYSŁAW JECHALSKI,
 inżynier, członek Instytutu Naukowej
 Organizacji. 280 sł. + 1 rys.
- P** 1927. 622.6
B Przegł. Org. Nr. 12.
T TUCHOŁKA J. dr. inż. Analiza
 przewozu w kopalni. 2000 sł. + 11
 rys. + 3 tab.
- P** 1927. 658
B Przegł. Org. Nr. 12.
T KENDALL HENRY (Kendall Mills
 Incorporated, Boston, Mass.). Nauko-
 wa organizacja pracy w fabryce włó-
 kienniczej. (Referat wygł. na III Mię-
 dzynarodowym Kongresie Naukowej
 Organizacji w Rzymie, wrzesień, 1927)
 3000 sł.
- P** 1927. 621.7
B Przegł. Org. Nr. 12.
T MOSZYŃSKI WACŁAW inż.
 Grzechy naszego przemysłu. 2000 sł.
- P** 1927. 658.281:662.5
B Przegł. Org. Nr. 12.
T KOZŁOWSKI JÓZEF inż. Wyniki
 zastosowania conveyoru (transportu
 roboczego) przy opakowaniu paczek z
 zapalkami w fabryce „Błonie”. 350
 sł. + 5 rys. + 3 tabl.
- P** 1927. 658.531
B Przegł. Org. Nr. 12.
T KWIECIŃSKI ALFRED inż. górn.
 Brzeziny Śląskie. Aparat, ułatwiający
 chronometraż. 300 sł. + 3 rys.

„TECHNIK”

Dwutygodnik poświęcony sprawom
górnictwa, hutnictwa,
przemysłu i budownictwa.

Redakcja i Administracja: Katowice, Ligonia 30, II p.
tel. 30-90 P. K. O. Nr. 305.249.

Prenumerata roczna zł. 12.—, półroczna zł. 6.—, kwartalna zł.3.—

Numer pojedynczy 50 groszy.

KATALOG

KSIAŻEK, CZASOPISM
I ODDZIELNYCH
BROSZUR z DZIEDZINY

„POLSKIEJ TECHNIKI”

WYDANYCH OD ROKU 1918 DO 31 GRUDNIA 1928

UKAZAŁ SIĘ
Z DRUKU NAKŁADEM
Z W I A ̇ Z K U
POLSK. ZRZESZ.
TECHNICZNYCH.

Polityka Terenowa Miast.

Streszczenie referatu zgłoszonego na Zjazd Fachowców w sprawie
mieszkaniowej.

Inż. KONSTANTY BIERNACKI, Radny m. Lwowa.

1) Zarządy miast powinny wykorzystać uprawnienia, przysługujące im z obowiązujących ustaw, szczególnie przywilej objęcia zbędnych gruntów rządowych, na obszarze miasta położonych i prawo tworzenia dzierżaw gruntowych opartych na „prawie budowie”.

Ponadto powinny Zarządy miast wpływać na kształtowanie się cen parcel budowlanych, a tembardziej zwalczać lichwę terenową. Cel ten w znacznej mierze osiągną:

2) Przez opracowanie planu rozbudowy miasta z **podziałem miasta na strefy budowlane**.

3) Przez wzmocnioną działalność w zakresie budowy brakujących ważnych dróg komunikacyjnych i założeniu środków lokomocji, celem otwarcia trudno dotychczas dostępnych terenów, a tem samem zwiększenia podaży gruntów.

4) Przez planowy skup gruntów i ewentualne wzięcie w komis terenów obcych, podniesienie ich wartości przez odpowiednią politykę drogową i komunikacyjną, i rozsprzedaż tych gruntów po cenach umiarkowanych celem regulacji cen targowych. Zarządy miast nie powinny jednak dążyć do zmonopolizowania handlu gruntami budowlanymi w swoich rękach.

5) Przez dążenie do zrejonowania ruchu budowlanego w pewnych punktach miasta, co w dużej mierze ułatwi urządzenie dróg i zaprowadzenie na nich wszystkich potrzebnych publicznych instalacyj, co przy rozrzuconym ruchu budowlanym na całym obszarze miasta, nie jest możliwem do przeprowadzenia.

6) Przez przekształcanie działek niezdatnych do zabudowania, przez regulację i komasację starych zaniedbanych dzielnic celem tworzenia nowych możliwości budowlanych w śródmieściu, gdzie ceny gruntów niezabudowanych zazwyczaj są bardzo wysokie.

7) **Sfinansowanie sprawy.** Miasta rozporządzają najczęściej pewnym zapasem gruntów. Zapas ten powiększy się przez objęcie zbędnych gruntów państwowych, samorządowych i innych „martwej ręki” oddanych Zarządowi miasta w komis. Prywatni właściciele większych parcel odsprzedadzą je chętnie Miastu, w regule na dogodnych warunkach płatności. Potrzebny będzie tylko mały kapitał obrotowy, ponieważ parcelacja i odsprzedaż gruntów znacznie bardzo prędko zwraca wkłady.

8) Miejska agenda parcelacyjna nie może być deficytowa lecz musi przynosić umiarkowane zyski. Zysk ten ulokowany w formie

zapasu gruntów pozwoli Zarządowi miasta na tanią sprzedaż a nawet darowiznę gruntów instytucjom szczególnie na to zasługującym, któreby bez takiego poparcia powstać nie mogły.

Niemniej posiadanie większego zapasu gruntów pozwoli na użycie części tej rezerwy na zakładanie ogródków, boisk sportowych, ogrodów szkolnych, ogródków działkowych i t. p. umożliwi zatem tworzenie dzieł których powstaniu stoi zazwyczaj na przeszkodzie brak odpowiednich własnych gruntów i finansowa niemożność ich zakupu.

Od Redakcji.

Zwracamy uwagę naszych czytelników na artykuł p. prof. Minkiewicza w Nr. 15 i 16 Czasopisma Technicznego we Lwowie w sprawie mieszkaniowej. Krótkie streszczenie pow. artykułu podamy w następnym numerze. Interesujących się tą sprawą odsyłamy do Czasopisma Technicznego.

Protokół

XI-go Zjazdu Delegatów

Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych.

Warszawa, 14 czerwca 1930 r.

Przewodniczył p. Prezes Inż. St. Rybicki.

Obecni Delegaci:

I. Zarząd Związku P. Z. T.:

1. Prezes St. Rybicki
2. Wice-Prezes A. Kamiński
3. Wice-Prezes St. Rodowicz
4. Sekretarz Generalny J. Różański

II. Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie:

St. Rodowicz

J. Różański

5. I. Myszczyński

II. Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie:

6. A. Broniewski

IV. Związek Polskich Inżynierów Kolejowych:

7. J. Kaliński

V. Krakowskie Towarzystwo Techniczne:

8. K. Stadtmüller

VI. Stowarzyszenie Elektryków Polskich:

9. R. Podoski

10. K. Straszewski

VII. Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Górniczych i Hutn.:

A. Kamiński

VIII. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników woj. Śląskiego:

A. Kamiński

- IX. Stowarzyszenie Techników w Sosnowcu:
 - 11. St. Gadomski
- X. Stowarzyszenie Techników w Poznaniu:
 - 12. I. Kaczmarek
- XI. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej:
 - 13. R. Białostocki
- XII. Wołyńskie Stowarzyszenie Techników w Łucku:
 - 14. St. Rylke
 - 15. J. Siemiątkowski
- XIII. Związek Inżynierów Drogowych:
 - 16. Wł. Tryliński
- XIV. Stowarzyszenie Inż. Przem. Naftowego w Borysławiu:
 - 17. L. Kazubski
- XV. Sekcja Techniczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej:
 - 18. B. Deryng
- XVI. Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy:
 - 19. P. Lisiecki
- XVII. Związek Techników Polskich w Częstochowie:
 - 20. A. Poznański
- XVIII. Stowarzyszenie Techników Polskich w Toruniu:
 - 21. Czesław Wojciechowski
- XIX. Koło Techników w Ostrowcu:
 - 22. M. Radwan
- XX. Stowarzyszenie Techników Okręgu Skarżysko-Kamienna:
 - 23. B. Kamiński.

Razem 23 Delegatów, reprezentujących 19 Stowarzyszeń i Zarząd Związku P. Z. T.

Zjazd otworzył p. Prezes St. Rybicki zaznaczając, że odbywa się on w Warszawie, a nie jak pierwotnie projektowano we Lwowie, z powodu przypadającego w dn. 15.VI.30 Jubileuszu 30-lecia pracy profesorskiej prof. A. Wasiułyńskiego.

Następnie powitał przedstawiciela Stowarzyszenia Techników Okręgu Skarżysko-Kamienna, biorącego poraz pierwszy udział w Zjeździe.

I. Sprawozdanie Związku za rok 1929 wraz z oświadczeniem Komisji Rewizyjnej odczytał w zastępstwie p. Różańskiego, p. Rodowicz.

II. Komisja Rewizyjna po zbadaniu rachunków i bilansu za r. 1929 postawiła wniosek o udzielenie ustępującemu Zarządowi absolutorjum. Absolutorjum uchwalono.

III. Wybory Zarządu: P. Kaczmarek zgłasza wniosek Stowarzyszenia Techników w Poznaniu, by w nowym Zarządzie był jednym z członków technik ze średnim wykształceniem, zaznaczając, że byłoby to z korzyścią dla Związku.

P. Prezes St. Rybicki stwierdza, że wniosek ten nie może być dyskutowany i głosowany, gdyż jest on przeciwny ze Statutem.

Komisja Matka w składzie pp.: I. Myszczyński, A. Broniewski, K. Stadtmüller, W. Bielicki i St. Gadomski, zgłosiła listę, której głosowanie dało wynik następujący:

P. Prezes Inż. St. Rybicki	16	głosów
P. Wice-Prezes Inż. St. Rodowicz	16	"
P. Wice-Prezes Inż. A. Kamiński	16	"
P. Sekretarz Inż. J. Różański	16	"
P. Inż. W. Maćkowiak	16	"
P. Inż. St. Gadomski	16	"
P. Prof. Dr. Inż. B. Deryng	16	"
P. Skarbnik Inż. I. Myszczyński	15	"
P. Inż. J. Kaliński	15	"
P. Inż. I. Kaczmarek	2	"

Funkcje Skrutatorów pełnili pp. A. Kamiński i Różański.

Do Zarządu weszli zatem: pp. Rybicki, Kamiński, Rodowicz, Różański, Maćkowiak, Gadomski, Deryng, Myszczyński i Kaliński. Do Komisji Rewizyjnej powołano pp.: Klarnera, Iwanickiego i Górkiewiczza, na zastępcę p. K. Straszewskiego.

IV. Sprawy FIS'a. Referuje p. Prezes Inż. St. Rybicki. Uchwały Kongresu w Poznaniu zostały przedłożone P. Prezydentowi Rzeczypospolitej i PP. Ministrom. P. Prezydent zainteresował się sprawami FIS'a i zachęcił do dalszej pracy na terenie międzynarodowym.

Podział pracy między poszczególne delegacje FIS'a przedstawia się następująco:

1. Komisja Czeska — normalizacja, słownictwo.
2. Komisja Bułgarska — literatura techniczna.
3. Komisja Jugosłowiańska — Akcja na polu międzynarodowym, Stosunki między Stowarzyszeniami.
4. Komisja Polska — Stanowisko socjalne inżyniera i jego rola.
5. Komisja Rosyjska — Badanie postępu techniki na terenie poza FIS-em.

Z kolei odczytano interesujące sprawozdanie o Kongresie w Tokio (Nr. 24 „Wiadomości”) Delegacji Jugosłowiańskiej i sprawozdanie z pracy Czechów w dziale normalizacji.

Zadania FIS'a na przyszłość są bardzo duże. Aby nawiązać ściślejszy kontakt z poszczególnymi narodami a przez to ożywić współpracę należałoby wprowadzić wymianę sił profesorskich i młodzieży, następnie wymianę publikacyj, ważniejszych prac, oraz rozpowszechnić biografję najwybitniejszych Inżynierów Słowian, których działalność weszła do historii, szczególnie między młodzieżą. Jedna z najważniejszych spraw — sprawa słownika technicznego słowiańskiego — została już zapoczątkowana. Akademia Nauk Technicznych wydała szemat (Nr. 19 „Wiadomości”), przeznaczony dla słownictwa polskiego, w przyszłości będzie służył za podstawę dla słownika ogólnosłowiańskiego.

V. Sprawę Słowiańskiego Słownika Technicznego, omówił p. Inż. K. Stadtmüller.

Omawiając program Akademii Nauk Technicznych zaznaczył, że możliwy on jest do urzeczywistnienia dopiero po kilkudziesięciu latach. Ze względu jednak na dotkliwie odczuwany przez wszystkich techników brak jakiegokolwiek wydawnictwa dostatecznie zaspokajającego potrzeby, termin wydania słownika według projektu Akademii N. T. jest zbyt odległy. Zajmując się od wielu lat sprawą słownictwa

technicznego zwrócił uwagę na wydawnictwa firmy Oldenburg w Monachjum, które tłumaczone są na wiele języków.

Omawiając w dalszym ciągu wartość w obecnych czasach takiego wydawnictwa, p. Inż. Stadtmüller zaproponował przystąpienie do spółki z f. Oldenburg i wydanie tomu słownika w jęz. polskim. Byłoby to tembardziej wskazane, że Akademia N. T. odmówiła decydowania w sprawie synonimów. Tłumaczenie słownika Oldenburga nie sprawiałoby wiele trudności, a byłoby bardzo wygodne, gdyż dostosowane byłoby do wydanych już słowników w innych językach. W sprawie tej p. Inż. K. Stadtmüller zgłosił wniosek treści następującej: „Celem przyspieszenia prac około ustalenia polskiego słownictwa technicznego, a tem samem dostarczenia podstaw do ustalenia słownictwa technicznego innych Narodów Słowiańskich XI-ty Zjazd Delegatów Polskich Zrzeszeń Technicznych w Warszawie uznaje za najodpowiedniejsze przystąpienie do wydawnictwa międzynarodowych słowników technicznych firmy Oldenburg w Monachjum, a celem uzyskania autorytetu prac, zwraca się do Komisji słownictwa A. N. T. z prośbą o podjęcie się decyzji wyboru polskich terminów technicznych”.

Dla przeprowadzenia tych prac konieczne jest uzyskanie odpowiednich kredytów.

W dyskusji nad wnioskiem p. Inż. K. Stadtmüllera zabrał głos p. Inż. St. Rodowicz, stwierdzając, że sprawa ta musi być rozważana z dwóch punktów realizowania: 1) jak, 2) za co. Ponieważ nie mamy narazie środków, więc można zastanowić się jak sprawę tę należałoby załatwić.

Projekt Akademii N. T. stoi wyżej od wydawnictw niemieckich, należałoby dopomóc Akademii dostarczając jej wyrazów z różnych dziedzin wiedzy technicznej. W wypadku wydania tłumaczenia słownika Oldenburga: 1) Przeszkodziłoby pracy naukowej, 2) nie damy sobie rady przy wyborze synonimów. Należałoby kontynuować usiłowania współpracy z A. N. T., ze względu na ważność zagadnienia jakie ma być rozstrzygnięte. Wogóle nie należałoby wydać rzeczy miernej, bo nie licowałoby to z powagą Związku P. Z. T., dlatego jedynym wyjściem jest poprzeć pracę Akademii. Twierdzenia swe p. Inż. Rodowicz formułuje we wniosku treści następującej: „Poleca się Stowarzyszeniom i ich członkom poparcie pracy Akademii przez nadsyłanie pod jej adresem wypełnionych kartek załączonych do jej programu.

P. Prezes Inż. St. Rybicki zaznaczył, że wszelka praca w kierunku zrealizowania hasła wspólnego słowiańskiego słownika technicznego dotąd nie da żadnych wyników, dokąd nie będziemy posiadać odpowiednich funduszy. Fundusze te zdobyć będzie można wtedy, gdy przyjmiemy jakiś program. Akademia taki program posiada i zgodzi się na współpracę w razie przyjęcia jej szematu. Przeprowadziłaby ona selekcję wyrazów co ma wielkie znaczenie zważywszy fakt, że obecnie prawie każdy używa innych oznaczeń dla tych samych przedmiotów. Kończąc swoje przemówienie p. Prezes Inż. St. Rybicki zgłasza wniosek odbycia jeszcze jednej konferencji z Akademią. Gdyby nie dała ona wyniku Zarząd upoważniony jest do przy-

stąpienia do wydania słownika międzynarodowego, na podstawie słownika Oldenburga.

P. Prof. Dr. Inż. B. Deryng zabierając z kolei głos w dyskusji popiera stanowisko p. Inż. St. Rodowicza twierdząc, że nie należy wykonywać demonstracyjnie inną pracę, aniżeli ta, którą rozpoczęła Akademia. Najważniejszą narazie rzeczą jest uzgodnienie z A. N. T. stanowiska, gdyż szkoda byłoby nie skorzystać z jej prac już rozpoczętych i obliczonych na tak wielką skalę.

Po dyskusji, w czasie której wypowiedziano się z jednej strony za wnioskiem p. Stadtmüllera powołując się na długotrwałość wydawnictwa podług szematu A. N. T., oraz z drugiej strony przeciw powyższemu wnioskowi, ze względu na konieczność oparcia się na firmie A. N. T. głosowano wniosek p. Prezesa Inż. St. Rybickiego, który przeszedł większością głosów.

Następnie uchwalono wniosek p. Prof. Dr. Inż. B. Derynga treści następującej:

„Ze względu na zobowiązania względem innych Narodów Zjazd poleca Zarządowi, by sprawy związane z wydaniem słownika dokonał możliwie szybko”.

VI. Sprawa węgla.

Referuje p. Prof. Dr. Inż. B. Deryng, szczególnie zwracając uwagę na szybki rozwój kopalnictwa węgla brunatnego w Niemczech i wykorzystania tego źródła paliwa. My zaś, pomimo, że posiadamy dosyć duże złoża węgla brunatnego, corocznie zmniejszamy ilość wydobytą. Szczególnie ważnym dla nas jest zastosowanie węgla brunatnego do gazyfikacji Polski.

Na XI Zjeździe Gazowni i Wodociągów omawiano plan gazyfikacji Polski oparty:

- 1) na południu — na gazach ziemnych,
- 2) na północy — na torfie i węglu brunatnym,
- 3) w środku Polski — na gazach pieców koksowych.

Należy prace nad gazyfikacją popierać i apelować o poparcie do Władz i Samorządów.

Prócz tego porusza sprawę rabatów dla gazowni, dla których węgiel jest surowcem do dalszej produkcji.

Pozatem wysuwa sprawę brykietów i ich zastosowania.

Po dyskusji, w której brali udział pp.: Straszewski i Gadomski, a mianowicie w sprawie rabatów i brykietów, zabiera głos p. Prezes Rybicki i proponuje aby:

- 1) Memorjał gazowników poprzeć.
- 2) Podtrzymać ich żądanie co do ulg przy nabywaniu węgla przez gazownie.
- 3) Sprawę brykietów powierzyć specjalnej Komisji.

Propozycje zostały przyjęte, do Komisji powołano: na Przewodniczącego p. Prof. B. Derynga, pp.: A. Kamińskiego, Prof. Piłata ze Lwowa, Prof. Sokolnickiego ze Lwowa i p. Dyr. Świerczewskiego.

VII. Popularyzacja Wiedzy Technicznej. Referuje p. Rodowicz. Popularyzacja może iść w 2 kierunkach:

1. Wśród laików i młodzieży.
2. Wśród techników.

Tę ostatnią należy rozwinąć jako popularyzację najnowszych postępów i zdobyczy techniki.

W tym celu zapoczątkowano wydanie Kroniki Technicznej, mającej za zadanie popularyzowanie wśród techników najnowszych zdobyczy techniki.

P. Stadtmüller uważa za wskazane poprzeć sprawę wydawnictwa Technika. P. Rodowicz wyjaśnia, że opóźnienie w wydawaniu Technika jest spowodowane brakiem artykułów, a nie brakiem funduszy. Pozatem pp. Prof. Podoski i Broniewski proponuje popularyzować technikę wśród laików za pośrednictwem prasy codziennej. Zdecydowano zwrócić się do Stowarzyszeń Zrzeszonych prosząc o zgłaszanie popularnych artykułów dla pracy codziennej, a po zebraniu takowych zwrócić się do prasy z propozycją drukowania takowych.

VIII. Sprawa współpracy z Rządem.

Referuje p. Różański zaznaczając, że chodzi o zdobycie głosu w sprawach technicznych, zdecydowanych przez sfery rządzące. Specjalnie wybrana w tym celu Komisja zebrała się, lecz wysunęła w czasie dyskusji dwa zdania: 1) zdobycie zaufania dla obecnego Związku, 2) utworzenia Izb Inżynierskich, które miałyby ustawowo zabezpieczone prawo wypowiedzania swych opinii, jak również ustawy przyrzucenie przedkładania im projektów rządowych do opinjowania.

W rezultacie sprawa utworzenia Izb nie była bliżej rozpatrywana, a zdecydowano wysłać odnośny Memorjał do Rządu, podkreślający konieczność współpracy i odwoływania się sfer rządzących do Związku. Memorjał taki wysłano.

Wobec zapytania p. Straszewskiego czy Związek zajmuje się sprawą Izb Inżynierskich p. Prezes Rybicki wyjaśnia, że p. Minister Robót Publicznych komunikował mu, że Ministerstwo opracowuje to zagadnienie.

Na zapytanie p. Gadomskiego czy powstanie Izb wykluczałoby potrzebę istnienia Związku, stwierdza, że zadaniem Izb byłaby reglamentacja i notarjat. P. Karczmarek stwierdza, że Związek przesądził sprawę potrzeby utworzenia Izb w sensie ujemnym i uważa za konieczne ożywić działalność Związku nazewnatrz.

IX. Sprawa mieszkaniowa.

Referuje p. Prezes St. Rybicki, zaznaczając, że na poprzednim Zejździe powołano do życia Komisję Mieszkaniową w składzie Stowarzyszeń z Warszawy, Poznania, Wilna, Katowic, Krakowa, Lwowa i Lublina.

Należy ustalić 3 typy domów: prowizoryczne drewniane budowane na peryferjach miasta i stałe koszarowe lub oddzielne jednorodzinne domki. Fundusze publiczne i samorządowe winne być zużyte na obniżenie oprocentowania i zachęcenia inicjatywy prywatnej. Dotychczasowa praktyka nie dała dobrych rezultatów.

Wusuwa się również zagadnienie polityki terenowej miast i sprawa budowania nowych ulic oraz inwestycji miejskich.

Proponuje zwołać na wrzesień Zjazd Fachowców.

W dyskusji wypowiedzieli się: p. Kaczmarek przeciw budowlom prowizorycznym, p. Myszczyński za sprecyzowaniem zadań co ma robić Rząd, Samorząd i Społeczeństwo, p. Radwan wskazując na wzrost Ostrowca, gdzie robotnicy sami własnymi siłami się rozbudowują, uważa za konieczne zorganizować pomoc fachową. P. Rybicki rozwija myśl p. Radwana, aby sprawę poradni miejskich i składów materiałów budowlanych włączyć do programu

p. Rodowicz uważa za najważniejszą rzecz — dobrą organizację w budownictwie.

p. Lisiecki poruszył kwestję rozwiązania sprawy budowy typowych domów.

Propozycja zwołania Zjazdu Fachowców została przyjęta, przy czem upoważniono Zarząd do ustalenia programu w myśl linii wytycznych przedstawionych przez p. Prezesa Rybickiego.

X. Sprawy bieżące:

- 1) Nie przyjęto w skład Związku Koła Absolwentek Żeńskich Kursów Technicznych.
- 2) Zdecydowano odbyć następny Zjazd we Lwowie w połowie października.
- 3) Wnioski Stowarzyszenia Techników w Poznaniu, poniżej podane zostały załatwione w toku obrad przy odnośnych punktach porządku dziennego:

Do punktu 1-szego.

Stowarzyszenie prosi Zarząd o informację w jaki sposób została załatwiona sprawa projektu o przysięgłych inżynierach meljoracyjnych (10-ty punkt porządku obrad XI-tego Zjazdu Delegatów.

Do punktu 3-go, wybory Zarządu.

Uwzględniając skład członków Z. P. Z. T. walne zebranie delegatów zechce wybrać do Zarządu Związku jednego członka mieszkającego o ile możliwości w Warszawie, który reprezentowałby techników z średnim wykształceniem technicznym.

Do punktu 8-go, współpraca ze sferami rządzącymi.

Nawiązując do uchwał 1-go zjazdu delegatów Z. P. Z. T. z dnia 26 kwietnia 1925 r. walne zebranie delegatów zechce uchwalić: „XI-ty Zjazd Delegatów wypowiada się przeciw tworzeniu Izb Inżynierskich i ograniczaniu w wolnem wykonywaniu zawodu technicznego. Zjazd prosi Zarząd, ażeby w myśl wniosku Stowarzyszenia Techników w Bydgoszczy starał się nawiązać i utrzymać kontakt ze sferami przemysłowymi, zwiększając przez to wpływ Związku w życiu publicznem.

Wniosek dodatkowy.

XI-ty Zjazd delegatów Z. P. Z. T. uważa, że uprawnień inżynierów nie należy ustalać utsawowo, gdyż to spowoduje skrempowanie inicjatywy zdolnych jednostek. Zjazd prosi Zarząd, aby tenże starał się przeciwdziałać opracowaniu ustaw sprzecznych z opinią Związku.

- 4) p. Cz. Wojciechowski proponował przerwać obecne posiedzenie i odbyć następnego dnia drugie posiedzenie, na którym chciałby zgłosić szereg wniosków w imieniu Stow. Techników w Toruniu. W dyskusji nad tą sprawą wyjaśniono, że wnioski nie zgłoszone zawczasu nie mogą być poddawane pod głosowanie, ponieważ delegaci nie mają dyrektyw od swoich Zarządów. Wobec powyższego wniosek o zamknięciu pierwszego posiedzenia i odbyciu w drugim dniu drugiego posiedzenia upadł.

p. Wojciechowski wyjaśnił, że wniosków nie miał zamiaru poddawać pod głosowanie, a jedynie chciał poddać pod dyskusję i wypowiedzieć żale i kłopoty odczuwane na prowincji. Wobec jednak spóźnionej pory żadnych wniosków nie zgłosił.

Na tem Zjazd zakończono.

- P** 1930. 532.5
B Przegł. Techn. Nr. 9.
T SŁIWIŃSKI Z. inż. i ŚWIATOPEŁK CZETWERTYŃSKI E. Parę uwag o podkrytycznym i nadkrytycznym ruchu wody oraz o głębokości krytycznej. 640 sł. + 2 rys.
- P** 1930. 531.25+624.04+629.135
B Przegł. Techn. Nr. 10.
T HUBER M. T. O wytrzymałości podłużnic w skrzydłach wspornikowych jednopłatów. 2260 sł. + 2 rys.
- P** 1930. 667
B Przegł. Techn. Nr. 10.
T KLONOWSKI ZYGMUNT dr. inż. Szkic rozwoju techniki malarskiej. 4240 sł. + 2 rys.
- P** 1930. 536.6
B Przegł. Techn. Nr. 10.
T ROLIŃSKI JÓZEF dr. inż. Nowa międzynarodowa skala termometryczna. 1200 sł.
- P** 1930. 628.1(438)+628.2(438)
B Przegł. Techn. Nr. 11 i 12.
T POMIANOWSKI K. dr. prof. Pol. Warsz. Wodociąg i kanalizacja miasta Gdyni. 4920 sł. + 23 rys.
- P** 1930. 621.791.7
B Przegł. Techn. Nr. 5, 8 i 11.
T KORNFELD K. inż. metalurg. Wytrzymałość łańcuchów spawanych elektrycznie. 4960 sł. + 21 rys. + 10 tab.
- P** 1930. 661.1
B Przegł. Techn. Nr. 7, 8, 9 i 11.
T ŻMIGROD STANISŁAW inż. Znaczenie chemii koloidalnej w technice. 11950 sł.
- P** 1930. 533.6
B Przegł. Techn. Nr. 11.
T MOKRZYCKI G. A. prof. Pol. Warsz. Pewne zagadnienie lotu na wysokość. 420 sł.
- P** 1930. 621.33
B Przegł. Techn. Nr. 11.
T MÜLLER L. W. WITTEN (Ruhr.). Zasilanie prądem berlińskiej kolei miejskiej zapomocą prostowników rłciowych. 1310 sł. + 2 rys.
- P** 1930. 621.791
B Przegł. Techn. Nr. 12.
T BRYŁA STEFAN prof. Żelazne konstrukcje spawane w fabryce „Perun” w Skarżysku. 910 sł. + 7 rys.
- P** 1930. 669.1
B Przegł. Techn. Nr. 12.
T DUBOWICKI M. inż. metalurg. Nakrzemowywanie żelaza.
- P** 1930. 662.76
B Przegł. Techn. Nr. 12.
T KONOPKA J. inż. cyw. i SZULCE A. dr. inż. Gazyfikacja Polski. 3960 sł. + 4 mapki + 5 tab.
- P** 1930. 531.25+624.04
B Przegł. Techn. Nr. 13.
T WIERZBICKI WITOLD dr. inż. prof. S. G. G. W. Geometryczne uzasadnienie wzoru na przesunięcia węzłów kratownic. 1870 rys. + 3 rys.
- P** 1930. 621.01+658.516
B Przegł. Techn. Nr. 13.
T MOSZYŃSKI WACŁAW inż. Poznań. W sprawie międzynarodowego ujednostajnienia pasowań. 4160 sł. + 3 rys.
- P** 1930. 626
B Przegł. Techn. Nr. 13.
T RÓŻAŃSKI A. dr. prof. Uniw. Jagiellońskiego w Krakowie. Laboratorium wodne prof. Smrčka w Bernie. 390 sł.
- P** 1930. 661.5(438)
B Przegł. Techn. Nr. 14 i 15.
T Państwowa fabryka związków azotowych w Mościcach pod Tarnowem. 5180 sł. + 15 rys.
- P** 1930. 623.55.024
B Przegł. Art. Nr. 6.
T WILANOWICZ ZDZISŁAW kpt. Wstrzeliwanie przy obserwacji jednobocznej sposobem wykresu. 1630 sł. + 5 rys.
- P** 1930. 355.53:358.116
B Przegł. Art. Nr. 6.
T JURECKI MARJAN, mjr. dypl. Studium działania taktycznego artylerii przeciwlotniczej (dokończenie). 5400 sł. + 22 rys.
- P** 1930. 358.31(072)+355.73
B Przegł. Art. Nr. 6.
T KRAJEWSKI ROMAN, kpt. Wojskowe instytucje badawcze uzbrojenia. 6740 sł.
- P** 1930. 621.316.98:355.73
B Przegł. Art. Nr. 6.
T RAKOWSKI HENRYK, pplk. inż. Piorunochrony w wytwórniach i składnicach materiałów wybuchowych. 4240 sł.

Cegielnia w ruchu. 66 ha ziemi. Stacja wysyłająca na miejscu. Murowane zabudowania. Piec Hofmana. 18 komór. 7 szop. Lokomobila 65 HP. Prasa. Drenarka. 2000 mtr. toru kolejowego.

Do sprzedania Cena 270.000 Zł.

Bliższe szczegóły — w red. Wiadomości Zrzeszeń Technicznych pod „Cegielnia”

1930

ANNUAIRE

de la

1930

Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils

(F. I. D. I. C.)

29, rue René Dubreucq, Bruxelles XL (Belgique)

PRZYJMUJE OGŁOSZENIA FIRM POLSKICH

w cenie $\frac{1}{1}$ str. 200 zł. i $\frac{1}{2}$ str. 120 zł.

Deklaracje oraz tekst ogłoszenia po francusku prosimy skierowywać do Sekretariatu Koła Inż. Doradców: **Warszawa, Czackiego 3/5.**

Normy obliczenia wynagrodzeń inżynierów

przyjęte na rok 1929

przez

**Koło Inżynierów Doradców i Inżynierów
Rzeczoznawców,**

przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie
(H. I. D. R.)

są do nabycia w Kancelarji

Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie

w cenie 1 zł.

Przesyłki pocztą załatwia się po przysłaniu znaczka pocztowego

WYSZEDŁ Z DRUKU
SPIŚ CZŁONKÓW

Stowarzyszeń Technicznych
należących do

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

Członkowie Zrzeszonych Towarz.

NABYC MOGĄ
W KANCELARJI ZWIĄZKU

W CENIE 10 ZŁ.

ZA PRZESYŁKĘ DOLICZA SIĘ 1.— ZŁ.

CENA KSIĘGARNI 25 ZŁ.

XI Międzynarodowy Kongres Architektów w Budapeszcie

6—14 września 1930 r.

**Otwarcie Kongresu dnia 6 września,
o godz. 10-ej, w wielkiej sali
Akademii Nauk w Budapeszcie.**

**Jednocześnie z Kongresem odbywa się
WYSTAWA MIĘDZYNARODOWA
PROJEKTÓW
ARCHITEKTONICZNYCH**

TEMATY:

1. Reorganizacja szkolnictwa architektonicznego przystosowana do wymagań praktyki przy uwzględnieniu nowoczesnego budownictwa z punktu widzenia ekonomicznego, finansowego i organizacji pracy.
2. Izby architektów i zagadnienia organizacji.
3. Ochrona praw autorskich architektów w prawodawstwie międzynarodowym.
4. Rola architektury w budownictwie przemysłowym.
5. Akustyka architektoniczna.

Biuro Organizacyjne: Budapeszt, V-Deak Ferenc-utca 2
